

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (عام و خاص)

تنبيه و تحقيق ۱

جلسه ۱۵۷

استاد نجار زاده

تنبيه و تحقيق:

مصنف در مسئله ترکیب «لا» و ماهیت، تحقیقی دارد به شرح ذیل:

۱. نفی از جهت تکوین:

در تمام مواردی که کلمه «لا» در کلام است، محذوف کلمه «موجود» یا آنچه دارای معنای آن است می‌باشد؛ منتهی در برخی موارد، قرینه قائم است که مقصود نفی وجود به طور حقیقی نیست؛ در این مواضع نفی را می‌باید بر نفی وجود ادعائی حمل نمود؛ یعنی بگوئیم: چون اثر مطلوب و مرغوب یا اثری که مورد انتظار بود بر موجود مترتب نگشته، لاجرم بمنزله معدوم می‌باشد و به تعبیر دیگر: ادعاء می‌کنیم آن موجود خارجی که نفی به آن تعلق گرفته، از افراد آن جنس نفی شده نمی‌باشد؛ زیرا اثر مطلوب بر آن بار نگردیده. مثل: لا علم الا بعمل؛ معنایش این است که: علم بلا عمل مانند عدم علم می‌باشد، زیرا فائده‌ای که از علم انتظار دارند عمل است و وقتی این فائده و اثر بر آن مترتب نشد، پس وجود علم به منزله عدمش می‌شود.

۲. نفی از جهت تشریح:

الف: نفی به فعل تعلق گرفته است:

نفی فعل دلالت می‌کند بر عدم ثبوت حکم برای آن در شریعت؛ مثل: لا رهبانیه فی الاسلام (گوشه‌نشینی در اسلام نیست)؛ معنای عدم ثبوت رهبانیت، عدم تشریح آن بوده به این معنا که افراد مرخص در آن نیستند؛ مثل: لا غیبیه لفاسق؛ معنای عدم ثبوت غیبت برای فاسق آن است که این غیبت حرام نیست.

در روز مجاز امام صادق (ع)

ب: نفی به عنوانی تعلق گرفته که منطبق بر حکم است:

نفی دلالت دارد بر اینکه حکمی که این عنوان بر آن منطبق شود، تشریح نگردیده؛ مانند: لاجرح

فی الدین؛ یعنی حکمی که حرج بر آن منطبق گردد، در شرع انور جعل نشده؛ یا مانند: لا ضرر

و لا ضرار فی الاسلام. یعنی حکمی که عنوان ضرر بر آن صدق کند، در شریعت جعل نگردیده

است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv